

Dosarul nr. 2r-169/24
2-23083544-01-2r-04042024

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: E. Culinca)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Panov, V. Mihaila, V. Cotorobai)

DECIZIE

19 iunie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Diana Stănilă
Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de Dumitru Nicoara,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Igor
Întreprinderea Mixtă „Incaso” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui
Dumitru Nicoara cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de
judecată,

împotriva încheierii din 10 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin
care a fost restituită cererea de apel depusă de Dumitru Nicoara împotriva
hotărârii din 02 noiembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind
depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen,

c o n s t a t ă :

La 07 iunie 2023, prin intermediul oficiului poștal, ÎM „Incaso” SRL,
reprezentată de avocata Natalia Covaliov, a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Dumitru Nicoara cu privire la încasarea datoriei și compensarea
cheltuielilor de judecată (f. d. 2-4).

Prin hotărârea din 02 noiembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul
Centru, a fost admisă integral acțiunea.

S-a încasat de la Dumitru Nicoara în beneficiul ÎM „Incaso” SRL datoria
în mărime de 12 400 de lei, cheltuielile de judecată constituite din taxa de stat, în
mărime de 372 de lei și cheltuielile de asistență juridică, în mărime de 500 de lei,
iar în total – suma de 13 272 de lei (f. d. 28).

La 12 decembrie 2023, Dumitru Nicoara a declarat apel nemotivat
împotriva hotărârii din 02 noiembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,
prin care a solicitat admiterea acestuia și casarea integrală a hotărârii instanței de
fond (f. d. 31).

Prin încheierea din 10 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Dumitru Nicoara împotriva hotărârii din 02 noiembrie 2023 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen (f. d. 40-41 verso).

La 05 martie 2024, Dumitru Nicoara a declarat recurs împotriva încheierii din 10 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea integrală a încheierii instanței de apel, cu restituirea cauzei spre rejudecare, cu posibilitatea de depunere a apelului motivat și de achitare a taxei de stat (f. d. 45-46).

În motivarea recursului, a indicat că încheierea contestată are un caracter arbitrar, fiind aplicate eronat normele de drept material și procedural.

A menționat că a recepționat copia dispozitivului hotărârii instanței de fond la 27 noiembrie 2023, fapt ce se confirmă prin răspunsul primit de la oficiul poștal și, respectiv, termenul-limită pentru depunerea apelului a fost data de 27 decembrie 2023, contrar soluției reținute de către instanța de apel.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Potrivit scrisorii de însoțire, rezultă că copia încheierii recurate a fost expediată în adresa lui Dumitru Nicoara la 29 februarie 2024 (f. d. 42 verso), însă la materialele cauzei lipsesc date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 05 martie 2024 (f. d. 45), în termenul legal.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată învederează că, art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în condițiile speței respective, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Completul de judecată stabilește că instanța de fond a examinat cauza civilă în procedura scrisă a cererilor cu valoare redusă, potrivit prevederilor art. 276²-276⁴ din Codul de procedură civilă (f. d. 25-25 verso).

Dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 02 noiembrie 2023 (f. d. 28), fiind public pe portalul instanțelor judecătorești la 04 decembrie 2023.

Actele cauzei reflectă că dispozitivul hotărârii din 02 noiembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost recepționat de către Dumitru Nicoara la 27 noiembrie 2023, circumstanță ce se atestă potrivit avizului poștal de recepție nr. DS8010947788AS (f. d. 30).

Cererea de apel împotriva hotărârii din 02 noiembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost depusă de către Dumitru Nicoara la 12 decembrie 2023, peste termenul prevăzut de lege.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 10 ianuarie 2024, corect a restituit cererea de apel depusă de Dumitru Nicoara împotriva hotărârii din 02 noiembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen.

În situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 02 noiembrie 2023, în temeiul art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de contestare cu apel a început a curge din ziua imediat următoare zilei de pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu data de 03 noiembrie 2023, ultima zi a termenului urmând a fi data de 02 decembrie 2023.

Dat fiind faptul că 02 decembrie 2023 a fost zi de sâmbătă, prin urmare – zi nelucrătoare, în virtutea prevederilor art. 112 alin. (2) din Codul de procedură civilă, ultima zi a termenului de procedură se constată a fi data de 04 decembrie 2023 (zi de luni), ca următoarea zi lucrătoare.

În context, instanța de apel justificat a reținut că Dumitru Nicoara a declarat apelul în afara termenului legal.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție califică drept neîntemeiat argumentul recurentului, precum că cererea de apel a fost depusă în interiorul termenului legal, având în vedere data recepționării dispozitivului hotărârii instanței de fond.

În acest sens, art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, într-o manieră certă și clară corelează termenul de 30 de zile de contestare cu data pronunțării dispozitivului hotărârii, dar nu cu data recepționării actului judecătoresc.

La depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 02 noiembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, apelantul nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că repunerea în termen pentru declararea apelului putea fi soluționată de către instanța de apel doar în condițiile în care apelantul Dumitru Nicoara ar fi formulat o cerere de repunere în termen cu prezentarea probelor pertinente și admisibile în justificarea acestei omisiuni, ceea ce, în speța dedusă judecății, lipsește.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău corect a reținut că Dumitru Nicoara nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, în temeiul art. 116 din Codul de procedură civilă. Or, instanța de apel nu are dreptul să efectueze *ex officio* repunerea în termen a apelului, în lipsa unei astfel de cereri formulate de către apelant în condițiile art. 116 din Codul de procedură civilă.

Potrivit dispoziției art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că legiuitorul, prin stabilirea unui termen de declarare a apelului, a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită,

apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art. 13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurentul a neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 10 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt neîntemeiate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Dumitru Nicoara.

Se menține încheierea din 10 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Întreprinderea Mixtă „Incaso” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Dumitru Nicoara cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni